

VERDRAG BETREFFENDE
DE INSTELLING EN HET STATUUT
VAN EEN BENELUX-GERECHTSHOF

(M (65) 13)

Het Comité van Ministers van de Benelux Economische Unie,

Gelet op artikel 19 b) van het Benelux-Unieverdrag,

Gelet op het door de Raadgevende Interparlementaire Beneluxraad op 15 januari 1965 uitgebrachte advies,

Heeft de tekst opgesteld van een verdrag betreffende de instelling en het statuut van een Benelux-Gerechtshof.

De tekst van dit verdrag is hierbij gevoegd als bijlage. *

Gedaan te Brussel, op 31 maart 1965.

De Voorzitter van het Comité
van Ministers,

(w.g.) H. FAYAT

* zie onder « Juridische Zaken »

VERDRAG

betreffende de instelling en het statuut van een
Benelux-gerechtshof
(M (65) 13, Bijlage)

PREAMBULE

Zijne Majesteit de Koning der Belgen,

Zijne Koninklijke Hoogheid de Groothertog
van Luxemburg,

Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden,

Overwegende dat de eenheid bij de toepassing
der rechtsregels, die België, Luxemburg en
Nederland gemeenschappelijk hebben bevorderd
dient te worden,

Hebben tot dat doel besloten over te gaan
tot het sluiten van een Verdrag betreffende de
instelling van een Benelux- gerechtshof en hebben
tot hun Gevolmachtigden benoemd :

Zijne Majesteit de Koning der Belgen :

Zijne Excellentie de heer H. Fayat, Minister,
Adjunct voor Buitenlandse Zaken ;

Zijne Koninklijke Hoogheid de Groothertog
van Luxemburg :

Zijn Excellentie de heer P. Werner, Minister
van State, Minister van Buitenlandse Zaken ;

Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden :

Zijne Excellentie Mr J.M.A.H. Luns, Minister
van Buitenlandse Zaken ;

die, na hun in goede en behoorlijke vorm
bevonden volmachten te hebben overgelegd, de
volgende bepalingen zijn overeengekomen :

HOOFDSTUK I

Instelling, doel en zetel van het Hof

Artikel 1

1. Er wordt een Benelux-Gerechtshof opgericht.

2. Het Hof heeft tot taak de gelijkheid te bevorderen bij de toepassing van rechtsregels, gemeen aan België, Luxemburg en Nederland welke zijn aangewezen :

- hetzij bij verdrag ;
- hetzij bij een beschikking van het krachtens het verdrag van 3 februari 1958 tot instelling van de Benelux Economische Unie ingestelde Comité van Ministers.

3. De beschikking van het Comité van Ministers kan bepalen dat hetzij de hoofdstukken III en V hetzij hoofdstuk IV van dit Verdrag niet van toepassing zijn.

4. De beschikking van het Comité van Ministers wordt genomen nadat ter zake advies is ingewonnen van de Raadgevende Interparlementaire Beneluxraad. Zij wordt vóór het tijdstip van haar inwerkingtreding door de Regeringen van elk der landen gepubliceerd op de daarvoor in het nationale recht van het betrokken land bepaalde wijze.

Artikel 2

1. Het Hof heeft zijn permanente zetel ter plaatse waar het Secretariaat-Generaal van de Benelux Economische Unie is gevestigd. De griffie bevindt zich in de zetel van dat secretariaat.

2. Het Hof kan ook zitting houden in een andere in een der drie landen gelegen plaats.

HOOFDSTUK II

Organisatie

Artikel 3

1. Het Hof is samengesteld uit negen rechters, waaronder één president, één eerste vice-president en één tweede vice-president, en uit zes plaatsvervangende rechters. Aan het Hof is verbonden een Parket, bestaande uit drie advocaten-generaal, waarvan één hoofd van het Parket. Het Hof wordt bijgestaan door drie griffiers, waarvan één hoofd van de griffie. De rechters en de plaatsvervangende rechters worden gekozen uit de leden van het hoogste rechtscollege van elk der drie landen. Voor het Groothertogdom Luxemburg mogen de rechters en de plaatsvervangende rechters ook worden gekozen uit de leden van het « Comité du Contentieux » van de Raad van State. De advocaten-generaal worden gekozen uit de leden van het Openbaar Ministerie bij het hoogste rechtscollege van elk der drie landen. De griffiers worden op voorstel van de Secretaris-Generaal gekozen uit de leden van het Secretariaat-Generaal van de Benelux Economische Unie.

2. De rechters, plaatsvervangende rechters, advocaten-generaal en griffiers worden in een voor elk der drie landen gelijk aantal benoemd bij beschikking van het Comité van Ministers. De rechters, plaatsvervangende rechters en advocaten-generaal blijven bij het Beneluxhof in functie zolang zij in hun eigen land als zodanig in actieve dienst zijn. De Luxemburgse rechters, plaatsvervangende rechters en advocaten-generaal, die de pensioengerechtigde leeftijd hebben bereikt, kunnen echter hun functie bij het Beneluxhof blijven

uitoefenen tot de leeftijd van 70 jaar. Deze leeftijdsgrens geldt tevens voor de rechters en plaatsvervangende rechters die zijn gekozen uit de leden van de Luxemburgse Raad van State.

3. Ingeval een rechter, een plaatsvervangende rechter of een advocaat-generaal niet langer voldoet aan de voorwaarden die gelden voor de uitoefening van zijn functie bij het Beneluxhof, stelt het Hof zulks vast. Indien een rechter, een plaatsvervangende rechter of een advocaat-generaal ontslag vraagt, wordt dit ingediend bij de President van het Hof of, indien het om de President zelf gaat, bij het Hoofd van het Parket. In beide gevallen geeft de President van het Hof of het Hoofd van het Parket hiervan kennis aan het Comité van Ministers. Het Comité van Ministers verleent daarvan akte. Hierdoor ontstaat de vakature. De griffiers worden van hun functie ontheven door het Comité van Ministers.

4. Voor magistraten, die lid blijven van het Hof en van het Parket ofschoon zij wegens het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd niet langer deel uitmaken van de rechterlijke macht van hun eigen land, zijn de incompatibiliteiten van kracht, welke in hun eigen land voor de magistraten van het hoogste rechtscollege gelden. Zij blijven onderworpen aan het disciplinaire gezag dat in de wetgeving van hun eigen land is voorzien.

5. De functies van President en van eerste en tweede vice-president bij het Beneluxhof worden volgens nationaliteit bij toerbeurt vervuld voor een periode van drie jaar. Een aangevangen doch onderbroken mandaat van drie jaar moet worden voltooid door een rechter van dezelfde nationaliteit. De President, een eerste en een tweede vice-president van verschillende nationaliteit worden door de algemene vergadering van het Hof bij absolute meerderheid van stemmen der aanwezige leden gekozen. De eerste verkiezing van de President van het Hof geschiedt evenwel bij absolute

meerderheid van stemmen der door het Comité van Ministers als leden van het Hof aangewezen en in algemene vergadering aanwezige magistraten. De volgorde der nationaliteiten voor het bekleeden van het voorzitterschap en het vice-voorzitterschap, welke volgorde gedurende de eerste negen jaar van het bestaan van het Hof door middel van stemming zal worden bepaald, wordt vervolgens bij toerbeurt herhaald.

6. De functie van Hoofd van het Parket bij het Beneluxhof wordt volgens nationaliteit bij toerbeurt vervuld voor een periode van drie jaar. Een aangevangen doch onderbroken mandaat van drie jaar moet worden voltooid door een advocaat-generaal van dezelfde nationaliteit. De volgorde der nationaliteiten voor het bekleden van de functie van Hoofd van het Parket wordt gedurende de eerste negen jaar door leeftijd bepaald. Vervolgens wordt deze volgorde bij toerbeurt herhaald.

Artikel 4

1. De leden van het Hof en van het Parket oefenen hun ambt uit in alle onpartijdigheid en onafhankelijkheid.

2. De President legt tijdens een algemene vergadering bijeengekomen in plenaire zitting, de eed af dat hij zijn ambt eerlijk, nauwgezet en onpartijdig zal vervullen en het geheim van de raadkamer zal bewaren. De leden van het Hof en van het Parket leggen dezelfde eed af in handen van de President.

3. De griffiers leggen in handen van de President de eed af, dat zij hun ambt eerlijk en nauwgezet zullen vervullen en het geheim van de raadkamer zullen bewaren.

4. Voor de wijze van aflegging van de eed en de mogelijkheid deze door een belofte te vervangen, geldt de nationale wet van degene die de eed moet afleggen.

5. De leden van het Hof en van het Parket, alsmede de griffiers genieten geen wedde of toelage. Hun reis- en verblijfkosten komen ten laste van de begroting van het Secretariaat-Generaal van de Benelux Economische Unie.

Artikel 5

1. Aan de zittingen van het Hof wordt in beginsel deelgenomen door negen rechters, van elk land drie. In gevallen voorzien in het Reglement van Orde kan het Hof echter zitting houden met drie rechters, van elk land één. Bij voorkeur treedt daarbij op de advocaat-generaal die behoort tot het land waar het bodemgeschil ahangig is.

2. Voor het overige zal bij een door het Hof in algemene vergadering op te stellen Reglement van Orde worden geregeld al hetgeen betreft de samenstelling van het Hof bij zittingen, de eventuele verwijzing van zaken naar uit drie rechters samengestelde Kamers, de onderlinge rangorde der leden, de vacantes, de algemene vergaderingen, het optreden van het Parket, de wijze van stemmen, de inrichting van de rol, de vaststelling der zittingsdagen en de werkzaamheden van de griffie.

3. De leden van het Hof en van het Parket, die in welke instantie ook als lid van een nationaal rechterlijk college hebben medegewerkt aan een uitspraak gegeven in een zaak die voor het Hof wordt gebracht, onttrekken zich aan de behandeling van die zaak. Als zodanig wordt niet beschouwd de uitspraak, waarbij de nationale rechter zich ertoe heeft bepaald de uitspraak op te schorten overeenkomstig het bepaalde in artikel 6 van dit verdrag.

4. De Minister van Justitie van elk der drie landen kan zich rechtstreeks schriftelijk wenden tot het Parket bij het Hof. Hij kan langs die weg het Hof een uiteenzetting doen geworden van zijn zienswijze ómtrent een geschilpunt, mits hij daarvan afschrift doet toekomen aan de Ministers van Justitie der beide andere landen. De leden van het Parket zijn niet verplicht de door de Minister uitgesproken mening te verdedigen.

5. De advocaten-generaal vervangen elkander, ongeacht het land waartoe zij behoren. Ingeval van ontstentenis van al deze functionarissen wijst het Hof een van zijn leden of plaatsvervangende leden aan om hun werkzaamheden tijdelijk te verrichten.

HOOFDSTUK III

Rechtspraak

Article 6

1. In de hierna omschreven gevallen neemt het Beneluxhof kennis van vragen betreffende de uitleg van rechtsregels, aangewezen krachtens artikel 1, voorzover deze zijn gerezen in zaken aanhangig hetzij bij een rechtscollege van één der drie landen dat zitting houdt binnen hun grondgebied in Europa, hetzij bij het in het Unieverdrag bedoelde College van Scheidsrechters.

2. Wanneer blijkt, dat een uitspraak in één voor een nationaal rechtscollege aanhangige zaak medebrengt de beantwoording van een vraag van uitleg van een krachtens artikel 1 aangewezen rechtsregel, kan dat rechtscollege, indien het van mening is dat een beslissing op dit punt noodzakelijk is om vonnis te kunnen wijzen, ook ambts-

halve zijn definitieve uitspraak opschorten ten-
einde een beslissing van het Beneluxhof over de
vraag van uitleg uit te lokken.

3. Indien aan de voorwaarden, omschreven in
het voorgaande lid is voldaan, is een nationaal
rechtscollege, tegen de uitspraken waarvan krach-
tens het nationale recht geen beroep kan worden
ingesteld, verplicht de vraag van uitleg aan het
Beneluxhof voor te leggen.

4. Het in lid 2 of lid 3 bedoelde rechtscollege zal
dit echter niet doen :

- 1° indien het van oordeel is, dat er redelijker-
wijze geen twijfel kan bestaan omtrent de
oplossing van de gerezen vraag van uitleg ;
- 2° indien de zaak wegens haar spoedeisend
karakter geen uitstel gedooft.

Voorts kan het rechtscollege nalaten de vraag
aan het Beneluxhof voor te leggen, indien het
zich verenigt met een reeds eerder door het
Beneluxhof in een andere zaak of bij een advies
op dezelfde vraag gegeven antwoord.

5. De beslissing waarbij uitleg wordt gevraagd
omschrijft de feiten, waarop de door het Bene-
luxhof te geven uitleg moet worden toegepast.
Van de beslissing behoeft noch grosse te worden
gelicht noch betekening te worden gedaan.
Ambtshalve wordt een door de griffier voor
conform getekend afschrift der beslissing zo
spoedig mogelijk aan het Beneluxhof toegezonden.
Dit doet daarvan afschrift toekomen aan
de Ministers van Justitie van de drie landen.
Het Hof kan overlegging van de dossiers verlangen.

6. Het rechtscollege, dat zonder tegelijkertijd
een eindbeslissing te wijzen overeenkomstig de
tweede alinea van dit artikel beslist over de wen-

selijkheid om een vraag van uitleg aan het Beneluxhof voor te leggen, kan bepalen of een rechtsmiddel, dat tegen die beslissing openstaat, onmiddellijk kan worden aangewend dan wel tegelijk met een rechtsmiddel tegen de eindbeslissing.

Artikel 7

1. Bij zijn uitspraak geeft het Hof slechts een beslissing over de vraag van uitleg die aan het Hof is voorgelegd. Van die beslissing blijkt uit een door de griffier van het Hof afgegeven expeditie. De griffier van het Hof zendt deze expeditie zo spoedig mogelijk toe aan het gerecht waar het bodemgeschil aanhangig is alsmede aan partijen of haar gemachtigden.

2. De nationale rechters die daarna in de zaak uitspraak doen, zijn gebonden aan de uitleg welke voortvloeit uit de door het Beneluxhof gedane uitspraak.

3. De termijnen welke in de procedure voor de nationale rechter in acht genomen moeten worden, alsmede de termijnen van verjaring, zijn rechtens geschorst gedurende de tijd dat de zaak bij het Beneluxhof aanhangig is, en wel met ingang van de dag waarop ingevolge artikel 6 de opschorting is uitgesproken tot de dag waarop de overeenkomstig het bepaalde in lid 1 van dit artikel verzonden beslissing ter griffie zal zijn ontvangen.

Artikel 8

Het Beneluxhof kan kennis nemen van een verzoek tot uitleg, zelfs indien de beslissing van de nationale rechter waarbij die uitleg wordt gevraagd volgens de bepalingen van het nationale recht nog geen kracht van gewijsde heeft verkregen.

Artikel 9

1. Wanneer het voor de uitleg van een op grond van artikel 1 aangewezen rechtsregel nodig is een rechtsinstelling of de daaruit voortvloeiende rechtsbetrekkingen te kwalificeren en die kwalificatie niet door een zodanige rechtsregel bepaald is, zal die kwalificatie door het Beneluxhof geschieden overeenkomstig de wet van het land waar de beslissing waarbij uitleg wordt gevraagd, is gegeven.

2. Het Beneluxhof is niet bevoegd om te beoordelen of de toepassing van enig voorschrift, waarnaar een krachtens artikel 1 aangewezen rechtsregel verwijst, in strijd is met de openbare orde.

HOOFDSTUK IV

Adviezen

Artikel 10

1. Elk van de drie regeringen kan het Hof verzoeken bij wege van advies zijn oordeel te geven over de uitleg van een krachtens artikel 1 aangewezen rechtsregel.

2. Van dit verzoek wordt door de griffie van het Hof mededeling gedaan aan de beide andere regeringen, die dan op hun beurt beschouwingen ter zake aan het Hof kunnen doen toekomen. Het Hof doet een kennisgeving, waarin het voorwerp van het verzoek summier is omschreven, onverwijld opnemen in het officiële publicatieblad van elk der drie landen.

3. Partijen die betrokken mochten zijn bij een rechtsgeding of een arbitrage, waarbij dezelfde vraag aan de orde is, kunnen eveneens hun beschouwingen doen toekomen aan het Hof, dat

dan zijn oordeel kan opschorten tot dat de rechter voor wie de zaak aanhangig is, uitspraak heeft gedaan.

4. Het Hof zal bij de uitoefening van zijn adviseerende bevoegdheden de op de rechtspraak betrekking hebbende bepalingen van dit Verdrag zoveel mogelijk tot richtsnoer nemen.

HOOFDSTUK V

College van Scheidsrechters

Artikel 11

1. Wanneer blijkt, dat de uitspraak in een voor het College van Scheidsrechters aanhangige zaak medebrengt de beantwoording van een vraag van uitleg van een krachtens artikel 1 aangewezen rechtsregel, moet het College van Scheidsrechters, indien het van mening is dat een beslissing op dit punt noodzakelijk is om zelf uitspraak te kunnen doen, zonodig ambtshalve de definitieve uitspraak opschorten teneinde een beslissing van het Beneluxhof over de vraag van uitleg uit te lokken.

2. Het College van Scheidsrechters zal dit echter niet doen :

1° indien het van oordeel is dat er redelijkerwijze geen twijfel kan bestaan omtrent de oplossing van de gerezen vraag van uitleg ;

2° indien de zaak wegens haar spoedeisend karakter geen uitstel gedooft.

3. Voorts kan het College nalaten de vraag aan het Beneluxhof voor te leggen indien het zich verenigt met een reeds eerder door het Beneluxhof in een andere zaak of bij een advies op dezelfde vraag gegeven antwoord.

4. Het is gebonden door de uitleg welke voortvloeit uit de door het Beneluxhof gegeven beslissing.

HOOFDSTUK VI

Rechtspleging en gerechtskosten

Artikel 12

1. De regels die van oudsher in acht worden genomen door de rechterlijke colleges zullen ook richtsnoer zijn bij de uitoefening door het Beneluxhof van zijn rechtsprekende taak.

2. Het Hof stelt zijn reglement op de procesvoering vast en legt dit ter goedkeuring voor aan het Comité van Ministers.

3. Regel is dat de procedure voor het Hof wordt gevoerd bij geschrifte. Het Hof kan echter gelegenheid geven tot in het openbaar te houden pleidooien op door het Hof te bepalen plaats, dag en uur.

4. Elke partij is bevoegd om binnen een door de President van het Hof te bepalen termijn een memorie in te dienen inhoudende haar stellingen en conclusies. Indien de aard der zaak daartoe aanleiding geeft kan aan partijen een termijn worden gegeven voor het indienen van een memorie van antwoord. Deze termijnen kunnen worden verlengd.

5. Als pleiter voor het Hof mogen optreden de leden der balies van de drie landen alsmede alle andere personen die voor een bepaalde zaak door het Hof als zodanig worden toegelaten.

6. De beraadslagingen van het Hof zijn en blijven geheim. De beslissing van het Hof is met redenen omkleed, zij vermeldt de namen van de

rechters die haar genomen hebben en wordt in openbare zitting uitgesproken. Tegen de beslissing staat generlei voorziening open.

7. De talen die door en voor het Hof worden gebezigd zijn het Nederlands en het Frans. Bij processtukken moet steeds worden gevoegd een vertaling in de andere taal. De procesvoering, de pleidooien en de uitspraak vinden plaats in de taal welke is gebezigd voor de rechter bij wie het bodemgeschil aanhangig is. Het Hof kan ten aanzien van de pleidooien afwijking van deze laatste regel toestaan. Indien pleidooien zijn gehouden moet een pleitnota met een vertaling daarvan worden overgelegd.

8. Aan de griffie van het Hof is een vertaaldienst verbonden. Deze dienst verstrekt kosteloos alle hierbovenbedoelde vertalingen.

Artikel 13

1. In zaken waarin het Hof rechtsprekende bevoegdheid uitoefent, stelt het de kosten vast welke op de behandeling voor het Hof zijn gevallen. Deze kosten omvatten de honoraria voor de raadslieden van de partijen, voorzover zulks in overeenstemming is met de wetgeving van het land waar het bodemgeschil aanhangig is.

2. De aldus vastgestelde kosten maken deel uit van de proceskosten waarover de nationale rechter uitspraak doet.

3. De schrifturen welke deel uitmaken van een voor het Beneluxhof gevoerde procedure, alsmede de beslissingen of adviezen van het Hof, zijn in de drie landen vrij van alle formaliteiten en rechten van zegel en registratie en van alle andere heffingen.

HOOFDSTUK VII

Financiële bepaling

Artikel 14

De aan de werkzaamheden van het Hof, de griffie en de vertaaldienst verbonden kosten vormen een post op de begroting van het Secretariaat-Generaal van de Benelux Economische Unie.

HOOFDSTUK VIII

Slotbepalingen

Artikel 15

1. Wat het Koninkrijk der Nederlanden betreft, is dit Verdrag slechts van toepassing op het in Europa gelegen grondgebied.

2. De Regering van het Koninkrijk der Nederlanden kan de toepassing van dit Verdrag uitbreiden tot Suriname en de Nederlandse Antillen bij een daartoe strekkende verklaring, te richten tot het Secretariaat-Generaal van de Benelux Economische Unie.

Artikel 16

1. Dit Verdrag wordt bekrachtigd en de akten van bekrachtiging worden neergelegd bij het Secretariaat-Generaal van de Benelux Economische Unie.

2. Het Verdrag treedt in werking op de eerste dag van de maand, volgende op de datum van neerlegging van de derde akte van bekrachtiging.

3. Het Verdrag blijft evenlang van kracht als het Verdrag tot instelling van de Benelux Economische Unie.

Ten blijke waarvan de gevolmachtigden dit Verdrag hebben ondertekend en voorzien van hun zegel.

Gedaan te Brussel, op 31 maart 1965, in drievoud, in de Nederlandse en de Franse taal, zijnde beide teksten gelijkelijk authentiek.

Voor het Koninkrijk België : H. FAYAT

Voor het Groothertogdom Luxemburg : P. WERNER

Voor het Koninkrijk der Nederlanden : J. LUNS

**Memorie van toelichting
bij het Verdrag betreffende de instelling
en het statuut van een Benelux-Gerechtshof**

Algemeen

1. In 1955 is de Benelux-Studiecommissie voor de Eenmaking van het Recht gereedgekomen met een voorontwerp voor een verdrag betreffende de instelling en het statuut van een Benelux Gerechtshof. In de Raadgevende Interparlementaire Beneluxraad hebben de vertegenwoordigers der drie regeringen en de leden van de Raad hierover herhaalde malen van gedachten gewisseld (5 mei 1959, 7 juli 1961, 27 en 28 oktober 1961 en 26 januari 1963). In het bijzonder tijdens de behandeling van het ontwerp voor een éénvormige Beneluxwet inzake de warenmerken heeft de Raad aangedrongen op spoedige verwezenlijking van het onderhavige verdrag. Harerzijds hebben de regeringen laten weten dat zij bereid waren de totstandkoming van een Beneluxhof op korte termijn te bevorderen.

2. Gezien deze voorgeschiedenis en de overeenstemming tussen de regeringen en de Raadgevende Interparlementaire Beneluxraad over de wenselijkheid van de oprichting van een Beneluxhof behoeft in dit verband niet diep te worden ingegaan op de redenen die voor de instelling van een zodanig Hof pleiten. Het onderhavige verdrag beantwoordt aan de wens der drie regeringen en van de Raadgevende Interparlementaire Beneluxraad om tot eenmaking van het recht in de drie landen te geraken ; dit doel kan slechts volledig worden verwezenlijkt indien ook de eenheid in rechtspraak wordt bevorderd door een hoogste rechtscollege dat verschillen in de jurisprudentie kan opheffen.

3. Het ontwerp dat de regeringen thans aan de Raad voorleggen komt voor een belangrijk deel overeen met de voorstellen welke de Benelux-Studiecommissie tot eenmaking van het recht in 1955 deed. De afwijkingen van deze voorstellen — afwijkingen waaraan hierna aandacht zal worden besteed — zijn voor het belangrijkste deel een gevolg van het feit, dat zich sinds het indienen van deze voorstellen een aantal nova heeft voorgedaan. Het betreft hier enerzijds de totstandkoming van het verdrag tot instelling van de Benelux Economische Unie en anderzijds het inwerkingtreden van de verdragen tot instelling van de Europese Economische Gemeenschap en de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie.

4. Beide gebeurtenissen zijn o.m. in de volgende opzichten van belang voor een regeling van het Beneluxhof.

Het Benelux Unieverdrag

- a. Het Benelux Unieverdrag heeft een aantal Beneluxorganen in het leven geroepen, zoals het Comité van Ministers en het Secretariaat-Generaal van de Benelux Economische Unie, waaraan in dat Verdrag bepaalde taken en bevoegdheden worden toegekend. Bij de uitwerking van een statuut voor het Beneluxhof kon aan het bestaan van deze instellingen niet worden voorbijgegaan. Inschakeling van deze organen komt de werking van het Hof ten goede dat zich daardoor des te intensiever kan wijden aan de taak die het heeft te vervullen bij het tot stand brengen van toenadering tussen de Beneluxlanden.
- b. Bij het Unieverdrag is een College van Scheidsrechters ingesteld dat tot taak heeft het beslechten van geschillen tussen de Staten met betrekking tot de toepassing van dat Verdrag en de daarmee verband houdende

overeenkomsten. Het was noodzakelijk de respectieve bevoegdheden van dit College van Scheidsrechters en van het Beneluxhof te regelen.

De Europese Verdragen

Bij het Verdrag tot oprichting van de E.G.K.S. werden aan het Europese Hof reeds bevoegdheden verleend op het gebied van de uitleg van gemeenschapsrecht wanneer dit recht in geschillen voor de nationale rechter een rol speelt. Deze bevoegdheden zijn in het E.E.G.-Verdrag en in het Euratom-Verdrag nog verruimd. Het ligt voor de hand dat in de regelingen met betrekking tot een Beneluxhof — een gerechtshof dat in dit opzicht een met het Europese Hof vergelijkbare taak vervult — zoveel mogelijk aansluiting wordt gezocht bij het regime dat geldt voor het Europese Hof en dat nodeloze afwijkingen worden voorkomen.

5. De hoofdtrekken van de voorgestelde regeling zijn de volgende :

a. Samenstelling van het Hof

Het Hof is in beginsel samengesteld uit leden van de hoogste rechtscolleges der drie landen. Het wordt bijgestaan door een Parket, bestaande uit leden van de Parketten bij bedoelde colleges. De griffie wordt verzorgd door het Secretariaat-Generaal van de Benelux Economische Unie.

Deze organisatie wijkt enigszins af van het door de Benelux-Studiecommissie voor de Eenmaking van het Recht uitgewerkte voorontwerp, op grond waarvan ook andere personen dan leden van de hoogste rechtscolleges tot lid van het Beneluxhof benoemd konden worden. De regeringen geven aan de door hen voorgestelde oplossing de voorkeur, o.m. op grond van het volgende.

De structuur van de verschillende Beneluxorganen wordt gekenmerkt door het streven op hoog niveau een nauwe samenwerking tot stand te brengen tussen de verschillende nationale diensten en instellingen. Op het executieve vlak krijgt deze samenwerking gestalte binnen het Comité van Ministers in de verschillende onder dit Comité ressorterende ambtelijke commissies en werkgroepen. Op het parlementaire vlak is deze samenwerking gerealiseerd in de Interparlementaire Beneluxraad. Op het rechterlijke vlak wordt deze zelfde lijn doorgetrokken, indien men het Beneluxhof samenstelt uit leden van de drie hoogste rechtscolleges. Deze vorm van samenwerking zal ook buiten het eigenlijk arbeidsterrein van het Hof voordelen kunnen opleveren. Deze wijze van samenstelling van het Hof doet verder recht aan de grote betekenis welke de hoogste rechtscolleges in de verschillende landen innemen en maken het mogelijk m.b.t. het statuut van leden van dit Hof met veel eenvoudiger bepalingen te volstaan. Ten slotte zal de taak van het Hof nauw verbonden zijn met die van de hoogste gerechtshoven van de drie landen waarvan zij als het ware een verlengstuk zal vormen. Een dergelijke oplossing kon worden gekozen, omdat de werkzaamheden van het Hof voor de leden zeker geen volledige dagtaak zullen vormen.

Tijdens de discussies in de Interparlementaire Raad hebben sommige leden van de Raad zich afgevraagd of de taak van het Beneluxhof niet opgedragen had kunnen worden aan het Hof van Justitie der Europese Gemeenschappen.

De regeringen hebben naar aanleiding hiervan als haar mening uitgesproken dat deze oplossing niet aan te bevelen en zelfs ook niet voor verwezenlijking vatbaar is. Zij voeren tegen dit denkbeeld onderstaande bezwaren aan :

De kern van de taak van het Hof der Europese Gemeenschappen wijkt in sterke mate af van de taak van het Beneluxhof. Terwijl voor het Europese Hof voornamelijk geschillen op het gebied

van het administratieve recht aanhangig worden gemaakt, zullen voor het Beneluxhof voornamelijk het privaatrecht en het strafrecht een rol spelen. Voorts zijn de regeringen van mening dat het minder gewenst zou zijn om niet tot de Beneluxlanden behoren rechters te belasten met het bevorderen van rechtseenheid in het Beneluxgebied. Met alle waardering die zij hebben voor de bekwaamheid en toewijding van buitenlandse rechters menen de regeringen toch, dat de toenadering tussen het recht der Beneluxlanden moet worden toevertrouwd aan rechters die gewend zijn dit recht te hanteren. Een en ander houdt in, dat indien men al zou overwegen de taak van het Beneluxhof aan het Hof van de Europese Gemeenschappen op te dragen, met deze taak slechts belast zouden kunnen worden de uit de Beneluxlanden afkomstige leden van dat Hof. Deze leden zijn slechts drie in getal en men kan bezwaarlijk een college van drie leden belasten met de gehele verantwoordelijkheid voor de ontwikkeling van de rechtspraak in de drie landen.

Tenslotte — en volgens de regeringen is dit argument op zichzelf al voldoende om de voorgestelde oplossing af te wijzen — zou deze rechtspraak slechts aan het Hof der Europese Gemeenschappen kunnen worden opgedragen op grond van een verdrag tussen alle lidstaten van die Gemeenschappen. De regeringen zijn van oordeel dat er weinig kans bestaat dat een dergelijk voorstel de instemming van alle leden der Gemeenschappen zou kunnen verwerven; in elk geval zouden langdurige onderhandelingen gevoerd moeten worden, waarmede veel tijd zou zijn gemoeid.

b. Taak van het Hof

Het Hof zal tot taak hebben de gelijkheid te verzekeren in de uitleg van de gemeenschappelijke rechtsregels die als zodanig worden aange-

wezen hetzij bij verdrag, hetzij bij een beschikking van het Comité van Ministers. Dit zal geschieden door beslissingen op prejudiciële vragen die in bij de nationale rechter aanhangige geschillen rijzen. Evenmin als bij prejudiciële vragen, die aan het Hof van de Europese Gemeenschappen worden voorgelegd, maakt het verschil of die vragen zijn gerezen in een procedure voor de gewone of de administratieve rechter.

Daarnaast beschikken de regeringen over de mogelijkheid bij het Hof advies in te winnen over de interpretatie van deze gemeenschappelijke regels.

In grote lijnen zijn hier de voorstellen van de Benelux-Studiecommissie gevolgd. Het voornaamste verschil met de door de Studiecommissie voorgestelde regeling is hierin gelegen dat de in de zin van het Verdrag als gemeenschappelijk te beschouwen regels worden aangewezen hetzij door een verdrag, hetzij door een beschikking van het Comité van Ministers. Toen de Studiecommissie deze voorstellen deed bestond het Comité van Ministers nog niet. De onderhavige methode heeft het voordeel dat nauwkeurig kan worden vastgesteld t.a.v. welke onderwerpen het Hof rechtsmacht zal hebben en dat hierover vrijwel geen geschillen kunnen rijzen. Bovendien kan rekening worden gehouden met de verschillende vormen waarin de eenmaking van het recht zich in de Beneluxlanden voltrekt. Deze eenmaking komt enerzijds tot stand door middel van eenvormige wetten en anderzijds door middel van regelingen, waarvan de teksten weliswaar niet gelijkluidend zijn doch die niettemin toch op meer of minder uitgebreid terrein eenheid van recht verwezenlijken. Ook ten aanzien van laatsbedoelde regelingen moet aan het Beneluxhof een rechtsprekende bevoegdheid kunnen worden toegekend. Een beschikking van het Comité van Ministers lijkt daartoe de aangewezen weg. Deze beschikkingen van het Comité van Ministers dienen eerst ter advies te worden voorgelegd aan de Interparlementaire Raad.

Een ander verschil met het ontwerp van de Benelux-Studiecommissie is gelegen in het navolgende :

Overeenkomstig de regeling welke voor het Hof van Justitie der Europese Gemeenschappen geldt kan elke vraag van interpretatie van een op grond van artikel 1 gemeenschappelijk verklaarde rechtsregel die rijst in een voor de nationale rechter aanhangige zaak, voor het Hof worden gebracht, zelfs indien in een of meer der andere landen de rechter m.b.t. een zodanige zaak geen rechtsmacht heeft. In het ontwerp van de Benelux-Studiecommissie was het Hof in dergelijke gevallen niet bevoegd. Als voorwaarde werd gesteld dat een dergelijke zaak in elk der drie landen aan de rechtsmacht van de rechter onderworpen moest zijn. De regeringen achtten een zodanige beperking van de bevoegdheid van het Beneluxhof echter niet gewenst, daar dit aanleiding zou kunnen geven tot ingewikkelde en moeilijk op te lossen competentiekwesties. De bijdrage die het Hof zal leveren tot de verwezenlijking van de rechtseenheid in de drie landen zou hierdoor nodeloos worden verkleind.

Volgens het voorgestelde systeem, dat overeenkomt met dat geldend i.v.m. het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen, zijn de rechtscolleges tegen wier uitspraken geen rechtsmiddel openstaat alsmede het College van Scheidsrechters in beginsel verplicht de interpretatie te vragen van de rechtsregels, aangewezen bij verdrag of bij beschikking van het Comité van Ministers terwijl de overige nationale rechtscolleges dit wel kunnen doch niet behoeven te doen.

De uitspraak van het Beneluxhof zal beperkt blijven tot een beslissing op de vraag van uitleg die aan het Hof is voorgelegd. Voor de nationale rechter die uitspraak moet doen in de voor hem aanhangige zaak, is deze interpretatie alsdan bindend.

c. Procedure voor het Hof

Omtrent de procedure voor het Hof behelst het ontwerp slechts enkele algemene beginselen. Deze zullen nader worden uitgewerkt in een reglement op de procesvoering. De opstelling van dit reglement en het aanbrengen van eventuele wijzigingen daarin worden aan het Hof zelf overgelaten. De door het Hof vastgestelde regels moeten ter goedkeuring aan het Comité van Ministers worden voorgelegd; een en ander is in overeenstemming met de regels welke gelden voor het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen.

Toelichting op de artikelen

HOOFDSTUK I

Instelling, doel en zetel van het Hof*Artikel 1*

In de leden 1 en 2 wordt een zeer algemene definitie gegeven van de taak en de bevoegheid van het Beneluxhof, waarbij rekening wordt gehouden met het streven naar eenmaking van het recht in de drie Beneluxlanden.

Het Hof heeft tot taak een gelijke toepassing te bevorderen van de gemeenschappelijke rechtsregels, aangewezen hetzij bij verdrag, hetzij bij beschikking van het Comité van Ministers.

Zoals reeds opgemerkt zal het Hof zowel rechtsprekende als adviserende bevoegdheid hebben.

In dit verband wordt in lid 3 aan het Comité van Ministers de keuze gelaten tussen drie mogelijkheden. Ten aanzien van bepaalde aangewezen rechtsregels heeft het Hof :

- 1° zowel rechtsprekende als adviserende bevoegdheid of
- 2° uitsluitend rechtsprekende bevoegdheid of
- 3° uitsluitend adviserende bevoegdheid.

Het spreekt vanzelf, dat dezelfde keuze kan worden gedaan in een verdrag, waarbij de gemeenschappelijke regels worden aangewezen.

Het is eveneens duidelijk, dat, indien een eerder gesloten verdrag bevoegdheid aan het Beneluxhof toekent, het Hof deze bevoegdheid uitoefent in overeenstemming met de bepalingen van het Verdrag.

In lid 4 wordt bepaald dat de beschikking van het Comité van Ministers van tevoren ter advies moet worden voorgelegd aan de Raadgevende Interparlementaire Beneluxraad.

Deze inschakeling van de Interparlementaire Raad is gebaseerd op de gedachte dat leden van de drie parlementen behoren te worden betrokken bij de aanwijzing van rechtsregels door het Comité van Ministers ; de hierbij te maken keuze zal immers een belangrijke invloed hebben op de eenmaking van het recht in de drie landen.

Het vierde lid bepaalt bovendien dat vóór de datum waarop een beschikking van het Comité van Ministers, waarbij gemeenschappelijke rechtsregels worden aangewezen, van kracht wordt, de betreffende beschikking moet worden gepubliceerd op de daarvoor in het nationale recht van elk der drie landen bepaalde wijze.

Artikel 2

Om praktische redenen stellen de regeringen voor de zetel van het Hof te vestigen in de plaats waar het Secretariaat-Generaal van de Benelux Economische Unie is gevestigd, t.w. te Brussel.

De griffie is gevestigd in het Secretariaat-Ge-

neraal van de Benelux Economische Unie, evenals dit het geval is met het Benelux College van Scheidsrechters. Een en ander wordt gerechtvaardigd zowel door de noodzaak de continuïteit in de werkzaamheden van de griffie te waarborgen als op grond van financiële overwegingen en is gemakkelijk te verwezenlijken daar het Secretariaat-Generaal steeds over ambtenaren zal beschikken die de vereiste kwaliteiten bezitten om als griffier van het Hof op te treden.

Overeenkomstig de bedoeling der regeringen zal het Hof de mogelijkheid hebben zitting te houden in een andere in een der drie landen gelegen plaats.

HOOFDSTUK II

Organisatie

Artikel 3

In dit artikel worden de grondregelen gegeven voor de samenstelling en de werkwijze van het Hof. Het aantal rechters is op negen en dat der plaatsvervangende rechters op zes gesteld om een paritaire vertegenwoordiging der drie landen mogelijk te maken. Om dezelfde redenen is het aantal leden van het Parket op drie gesteld. In de uitoefening van hun functie kunnen zij hun standpunt onafkankelijk bepalen. In dit opzicht zal er tussen hen onderling geen enkele hiërarchische verhouding bestaan.

Bepaald is dat de leden van het Hof benoemd zullen worden door het Comité van Ministers van de Benelux Economische Unie en gekozen worden uit de leden der hoogste rechtscolleges der drie landen. Teneinde tegemoet te komen aan de moeilijkheden die zich in Luxemburg voordoen waar de leden van het hoogste rechtscollege bij het bereiken van de vijftenzestigjarige leeftijd worden gepensioneerd (in Nederland met zeventig

jaar en in België met vijfenzeventig jaar) is bepaald, dat de in het Beneluxhof benoemde Luxemburgse leden, nadat zij in hun eigen land gepensioneerd zijn, tot het bereiken van hun zeventigste levensjaar lid van het Hof kunnen blijven en dat de leden van het « Comité du Contentieux » van de Luxemburgse Raad van State eveneens tot lid van het Beneluxhof kunnen worden benoemd.

Aangezien de leden van het Hof slechts gekozen worden uit de leden van de hoogste rechtscolleges der drie landen behoeven de incompatibiliteiten slechts geregeld te worden voor rechters die lid van het Hof blijven ofschoon zij wegens het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd in hun eigen land niet langer deel uitmaken van de rechterlijke macht. Bovendien wordt in dit artikel bepaald dat het voorzitterschap telkens voor een periode van drie jaar bij toerbeurt wordt vervuld door een Belg, een Nederlander en een Luxemburger. Eenzelfde systeem wordt gevolgd voor de functie van hoofd van het Parket.

De rechters en de leden van het Parket zijn onafzetbaar. Met uitzondering van de Luxemburgse leden, die reeds op vijfenzeestigjarige leeftijd worden gepensioneerd, legt een rechter of een advocaat-generaal bij het Hof zijn functie gelijktijdig neer met zijn functie bij het nationale rechtscollege waarvan hij deel uitmaakt.

Uiteraard kan aan de leden van het Hof en aan de advocaten-generaal bij het Hof op verzoek ontslag worden verleend.

Voor de Luxemburgse leden die tussen de vijfenzeestig en de zeventig jaar oud zijn en die in de bijzondere omstandigheden verkeren dat zij geen deel meer uitmaken van een nationaal rechtscollege doch nog wel van het Beneluxhof, is een bijzondere bepaling opgenomen volgens welke zij onderworpen blijven aan het disciplinaire gezag dat is voorzien voor de leden van het natio-

naal rechtscollege waarvan zij deel uit maakten. Dit rechtscollege beschikt over dezelfde bevoegdheden die het zou hebben indien deze leden daarvan nog wel deel uitmaakten en kan tevens een einde maken aan hun lidmaatschap van het Beneluxhof.

Het is niet nodig een bijzondere bepaling op te nemen omtrent de disciplinaire bevoegdheid ten aanzien van de overige leden van het Hof, aangezien de hoedanigheid van lid van het Hof of van advocaat-generaal onverbrekkelijk verbonden is aan het bekleden van een bepaalde functie in de nationale rechterlijke macht. Uiteraard komt aan het nationale gerecht waartoe zij behoren disciplinair gezag over hen toe.

De griffiers worden op voorstel van de Secretaris-Generaal gekozen uit de leden van het Secretariaat-Generaal van de Benelux Economische Unie, met dien verstande, dat zij slechts zullen worden gekozen uit de ambtenaren van het Secretariaat, die jurist zijn.

Artikel 4

In het eerste lid van dit artikel is het beginsel neergelegd, dat de leden van het Hof en van het Parket geen vertegenwoordigers zijn van hun land doch de gemeenschappelijke belangen van de Unie voor ogen moeten houden.

In de leden 2, 3 en 4 van dit artikel worden regels gegeven voor de eedaflegging.

Zoals reeds is opgemerkt, moet de functie van magistraat bij het Hof niet worden gezien als een hoofdfunctie. De rechters en de leden van het Parket ontvangen voor de uitoefening van hun taak dan ook geen bijzondere bezoldiging doch hebben slechts recht op onkostenvergoeding.

Artikel 5

Het ontwerp geeft enkele algemene beginselen aan betreffende de organisatie en de werkwijze

van het Hof. Deze beginselen dienen nader te worden uitgewerkt in een door het Hof zelf op te stellen Reglement van orde.

Bepaald wordt dat aan de zittingen van het Hof wordt deelgenomen door negen rechters, zulks opdat het beginsel van pariteit in acht kan worden genomen. Teneinde de taak van de leden van het Hof niet onnodig te verzwaren is bepaald, dat het Hof in bepaalde gevallen met drie rechters zitting kan houden. Het Hof beschikt dus over de mogelijkheid één of meer kamers van drie rechters in te stellen. In het reglement van orde zal worden vastgelegd welke zaken naar deze kamers van drie rechters verwezen kunnen worden.

Het parket is mede geroepen aan het Hof het standpunt van de regeringen kenbaar te maken, waarbij het echter volkomen vrij blijft zich met dat standpunt al dan niet te verenigen.

Het is duidelijk, dat aan de beslissing niet mogen medewerken de rechterlijke ambtenaren die reeds in hun hoedanigheid van lid van een nationaal rechtscollege in dezelfde zaak over de aanhangige vraag van uitleg hebben geoordeeld. De bepaling beperkt zich tot het uitspreken van dit beginsel en laat de zaak verder geheel over aan het inzicht van de magistraten van het Hof.

In tegenstelling met hetgeen op dit stuk is bepaald in de wetboeken van burgerlijke rechtsvordering der drie landen kunnen de leden van het Hof niet worden gewraakt. Indien daartoe aanleiding bestaat zullen de rechters zich eigener beweging aan de behandeling van een bepaalde zaak onttrekken. Een bepaling dienaangaande kan zo nodig worden opgenomen in het Reglement van orde.

Wat het Parket betreft komt de uitsluiting van het beginsel van ondergeschiktheid hierin tot uitdrukking dat geen van zijn leden hiërarchisch

boven de andere staat. Wel zal er zijn een « Hoofd van het Parket » omdat het goed functioneren van de dienst zulks vereist ; het betreft hier een tijdelijke functie die door de verschillende leden van het Parket bij toerbeurt wordt bekleed.

HOOFDSTUK III

Rechtspraak

Artikel 6

Dit artikel bevat de regels met betrekking tot de rechtsprekende bevoegdheid van het Hof.

In het voorgaande is reeds de wijze besproken waarop het Hof optreedt in gevallen waarin de nationale rechters een zaak bij het Hof aanhangig mogen of moeten maken. Er moge in dit verband op gewezen worden, dat het gevolgde systeem analoog is aan het systeem dat geldt voor het Hof van Justitie der Europese Gemeenschappen.

In dit opzicht werd in artikel 6 van het ontwerp van de Benelux-Studiecommissie onderscheid gemaakt tussen de zaken die bij het Hof van Cassatie aanhangig zijn en de gedingen aanhangig bij bepaalde andere rechtscolleges die in hoogste feitelijke instantie recht spreken, in het bijzonder de Gerechtshoven. Het is ongetwijfeld gewenst in dit verband een zekere mate van onderscheid te handhaven. Dit onderscheid dient evenwel niet te worden gemaakt naar de aard der rechtscolleges doch naar de aard van de uitspraken die zij moeten doen. Optreden van het Beneluxhof wordt noodzakelijk zodra met zekerheid blijkt dat een beslissing in een bepaalde interpretatiekwestie noodzakelijk is voor de oplossing van het geschil. Ook dan wordt inschakeling van het Beneluxhof slechts verplicht gesteld wanneer tegen de door de nationale rechter gegeven beslissing naar nationaal recht geen rechtsmiddel meer openstaat.

Onder « beroep » moet hetzelfde worden verstaan als in artikel 177 lid 3 van het Verdrag van Rome. Dit brengt mede, dat geen rekening wordt gehouden met de mogelijkheid van een beroep in revisie of rekest civiel. Wel zal een beroep in cassatie als een beroep in de zin van dit artikel moeten worden beschouwd. Voor het Nederlandse recht is de term « beroep » derhalve te verstaan in dezelfde zin als « gewoon rechtsmiddel ».

Er dient verder op te worden gewezen, dat dit criterium in Nederland enerzijds en in België en Luxemburg anderzijds tot verschillende resultaten zal leiden. In beide laatstgenoemde landen, waar tegen in hoogste ressort gewezen rechterlijke uitspraken in principe altijd beroep in cassatie mogelijk is, voldoen alleen de arresten van het Hof van Cassatie aan deze voorwaarden.

Volgens Nederlands recht daarentegen worden door bepaalde rechtscolleges uitspraken gedaan waartegen geen beroep in cassatie kan worden ingesteld. Deze rechtscolleges zijn dus verplicht het Beneluxhof om interpretatie te vragen.

Aan de regels omtrent het opschorten van de zaak door de nationale rechters moesten beperkende bepalingen worden toegevoegd ter voorkoming van misbruiken en in het bijzonder ter vrijdeling van eventuele pogingen om de zaak te rekken. In bepaalde gevallen zal de nationale rechter opschorting achterwege moeten laten, in andere gevallen zal het hem vrij staan dit al dan niet te doen.

Het nationale rechtscollege zal allereerst moeten beslissen of het door een der partijen opgeworpen geschil omtrent de interpretatie van een gemeenschappelijke rechtsregel al dan niet van belang is voor de in het geding gegeven beslissing. Deze beslissing zal vooral netelig zijn indien het cassatieberoep reeds zou kunnen slagen op grond van een ander middel dan dat waarin de interpretatie van de gemeenschappelijke rechts-

regel aan de orde is. Het rechtscollege zal voorts geen opschorting gelasten als het geen redelijke twijfel aanwezig acht omtrent de oplossing van het interpretatiegeschil. Dit geval kan zich voordoen indien de betekenis van de bepaling in kwestie duidelijk blijkt uit haar bewoordingen en uit de context.

In de tweede plaats moet de rechter, indien hij in beginsel tot opschorting verplicht is, nagaan of de zaak « wegens haar spoedeisend karakter geen uitstel gedooft », d.w.z. dermate spoedeisend is dat de nadelen, verbonden aan de vertraging die door de opschorting zou ontstaan, aanzienlijk zwaarder wegen dan de voordelen die de oplossing van het betreffende interpretatiegeschil door een uitspraak van het Hof zou opleveren. Het nationale rechtscollege beschikt op dit punt over ruime beoordelingsbevoegdheid. Deze bepaling wordt gerechtvaardigd door de overweging dat in sommige geschillen snel recht zeker even belangrijk is als goed recht. De wetgevers der verschillende landen hebben hiermede rekening gehouden door voor spoedeisende gevallen de mogelijkheid te scheppen van snelle en beknopte procedures (kort geding). Het zijn o.a. deze zaken waarop in deze bepaling wordt bedoeld, hetgeen niet wil zeggen dat een dergelijke procedure steeds zal moeten worden gerangschikt onder de zaken waarop het bepaalde in lid 4, 2°, van toepassing is.

Voorts zal de urgentiekwestie zich in zeer pregnante vorm kunnen voordoen in strafzaken, waarin de invrijheidsstelling van verdachte afhankelijk kan zijn van de duur van de procedure. Hier, zoals ook in het eerste geval behoort geen opschorting te worden uitgesproken en dient de rechter zodra hij uitdrukkelijk heeft vastgesteld dat de zaak wegens haar spoedeisend karakter geen uitstel gedooft (art. 6, lid 4, 2°) zonder meer tot uitspraak over te gaan.

De tweede zin van lid 4 voorziet een andere uitzondering waardoor de opschorting in gevallen

waarin zij in beginsel verplicht is, facultatief wordt. Het betreft hier het geval dat het Beneluxhof bij de beslissing in een andere zaak reeds in de gelegenheid is geweest over het punt in kwestie uitspraak te doen. Het is overigens duidelijk, dat, wanneer er een vroegere beslissing is, deze alleen dan tot niet-opschorting zal moeten leiden indien de nationale rechter van oordeel is, dat hij zich met de door het Hof gegeven oplossing moet verenigen. Is dit niet het geval dan moet hij tot opschorting overgaan. Dat opschorting kan worden nagelaten wanneer het twistpunt al eerder is beslecht in een ander geding, vindt zijn grond in de verwachting dat het Beneluxhof in de toekomst geen afwijkende uitspraak zal doen. Dit wil echter geenszins zeggen, dat aan de uitspraken van het Hof, in navolging van de Angelsaksische landen geldende praktijk, het karakter van « bindend precedent » is toegedacht. Het nationale rechtscollege zal voorts hebben uit te maken of de casusposities in beide zaken voldoende overeenstemming vertonen om de gestelde rechtsvraag als reeds beantwoord te beschouwen.

In de beslissing tot opschorting moeten de feitelijke omstandigheden worden opgesomd waarop de gevraagde interpretatie moet worden toegepast. Men kan nu eenmaal bezwaarlijk abstraheren van de feiten van het concrete geval die vaak ingewikkeld maar ook telkens weer anders zijn. Inderdaad zal men slechts met kennis van die omstandigheden in staat zijn om op juiste wijze het rechtspunt vast te stellen en om later de betekenis van de gegeven interpretatie te bepalen voor andere of toekomstige gedingen. Volgens de bedoeling van de opstellers van het ontwerp zal het Beneluxhof dan ook niet mogen fungeren als rechtsacademie die leerstellingen opbouwt op grond van veronderstelde feiten.

Het moet integendeel bij het uitmaken van wat recht is uitgaan van de feiten zoals die in een bepaalde zaak werkelijk liggen. Dit veronderstelt dus dat deze feiten door de rechter die daarover

oordeelt zoniet definitief dan toch met voldoende bepaaldheid zijn vastgesteld. Voor het goed functioneren van het Beneluxhof is voorts vereist, dat deze feiten in een vorm naar voren worden gebracht die het toepassen van rechtsbeginselen daarop vergemakkelijkt.

Volgens de regels van het gewone procesrecht in de drie landen worden de proceshandelingen verricht door de partijen.

In dat systeem is de voortgang van het geding in sterke mate afhankelijk van het goeddenken der partijen. De keuze van de figuur van opschorting van het geding maakte het dubbel nodig maatregelen te nemen om te voorkomen dat het proces nodeloos wordt gerekt. Daarom is dan ook bepaald, dat het interpretatieverzoek ambtshalve bij het Hof zal worden aangebracht door toezending van griffie tot griffie. Dit brengt bovendien een besparing van kosten mede.

Lid 6 heeft betrekking op de vraag in welke mate de beslissingen tot verwijzing naar het Beneluxhof vatbaar zijn voor beroep of voorziening in cassatie. Men heeft een oplossing gezocht in de zin van artikel 337 van het Nederlandse Wetboek van burgerlijke rechtsvordering. Weliswaar bestaat een dergelijke regel niet in het Belgische en het Luxemburgse procesrecht maar deze oplossing schijnt volkomen verenigbaar met de vereisten van de rechtsorde van die twee landen.

Artikel 7

In artikel 7 zijn twee grondbeginselen neergelegd die kenmerkend zijn voor de werking van geheel de instelling.

Vooreerst is bepaald, in het eerste lid, dat de beslissing van het Hof niet meer zal inhouden dan het antwoord op de aan het Hof voorgelegde vraag van uitleg.

Hoewel het standpunt dat in de beslissing wordt ingenomen wordt bepaald op grond van de feiten zoals deze in een bepaalde zaak liggen, behoort het toch geenszins tot de taak en de bevoegdheid van het Beneluxhof om uit de aanvaarde rechtsopvatting concrete conclusies te trekken. Nog minder mag de beslissing uitspraken bevatten die zouden gelijken op een veroordeling, een afwijzing of een vrijspraak. Zelfs mag dit niet het geval zijn voor wat betreft de proceskosten, zoals bepaald is in artikel 13. In dit stadium van het geding is er noch een winnende noch een verliezende partij. De beslissingen van het Hof geven dan ook geen aanleiding tot tenuitvoerlegging in de gewone betekenis van het woord en de vraag of zij al dan niet executoriale kracht hebben kan bij deze uitspraken zelfs niet rijzen.

De gevolgen der beslissing zullen beperkt blijven tot het bepaalde in het tweede lid : de nationale rechters die daarna in de zaak uitspraak doen zijn gebonden aan de door het Beneluxhof gegeven interpretatie. Daaromtrent is tussen partijen definitief beslist. Het verdere verloop der procedure kan echter leiden tot een ander oordeel omtrent de feiten waardoor de beslissing van het Hof voor de zaak haar belang kan verliezen.

Daar in het interpretatieverzoek een omschrijving wordt gegeven van de feiten was het niet nodig voor te schrijven dat de dossiers aan het Beneluxhof moeten worden opgezonden. Overlegging van de dossiers behoeft slechts te geschieden als het Hof dat in een bepaalde zaak nodig acht.

De beslissing van het Beneluxhof wordt in de vorm van een door de griffier afgegeven expeditie aan het dossier van de nationale rechter toegevoegd. Omtrent deze expeditie zullen in het reglement nadere regels worden gesteld. In ieder geval zal zij een afschrift van de tekst der beslissing moeten bevatten en daarnaast bepaalde

aanduidingen waaruit kan blijken van haar rol in een bepaald geding. Daar echter de uitspraak niet voor rechtstreekse tenuitvoerlegging vatbaar is, kan geen sprake zijn van het afgeven van een voor executie benodigde grosse of van het eerst nog verlenen van een exequatur.

Tenslotte wordt in lid 3 bepaald, dat gedurende de tijd dat de zaak bij het Beneluxhof aanhangig is de termijnen van verval en verjaring geschorst zijn. Dit is niets anders dan een toepassing van het algemeen aanvaarde adagium : « *Contra non valentem agere non currit praescriptio* ». Volgens het gemene recht van de drie landen wordt de verjaring van een vordering door een daad van rechtsvervolgung gestuit, in dien voege dat de termijn daarna opnieuw begint te lopen. Deze onderbrekende werking zou in het algemeen schorsende werking overbodig maken. Het was niettemin gewenst de schorsende werking uitdrukkelijk tot de verjaring van de vordering uit te strekken omdat bij uitzondering in sommige gevallen de stuiting slechts tot stand komt door een binnen een bepaalde termijn verkregen veroordelend vonnis. De verwijzing naar het Beneluxhof zou het uitblijven van een zodanig vonnis en daardoor het tenietgaan van de vordering tot gevolg kunnen hebben. Voorts is nog bepaald, dat de schorsende werking ingaat op het ogenblik dat de opschorting wordt uitgesproken en voortduurt tot het ogenblik waarop de ambts-halve verzonden beslissing van het Beneluxhof de griffie van het nationale rechtscollege bereikt.

Artikel 8

Op grond van artikel 8 kan het Hof de behandeling van een door een nationaal rechtscollege bij het Hof aanhangig gemaakte zaak voortzetten zelfs indien tegen de uitspraak van dat nationale rechtscollege, houdende verzoek tot uitleg, een rechtsmiddel is aangewend.

Artikel 9

Deze bepaling heeft tot doel een oplossing te geven voor bepaalde problemen die zich in het bijzonder kunnen voordoen op het gebied der regels voor wetsconflicten.

Bij het opstellen van het Verdrag betreffende het Internationaal Privaatrecht heeft de Benelux-Studiecommissie ervan moeten afzien gemeenschappelijke kwalificatienormen op te stellen waarin bij voorbaat richtlijnen worden gegeven voor de classificatie en de definitie van rechtsinstellingen, geregeld in wetten welke toepassing in aanmerking komt. Overeenkomstig de traditionele oplossing wordt de kwalificatie derhalve beheerst door de wet van de rechter. Het lag voor de hand hiermede rekening te houden bij de werking van het Beneluxhof. De kwalificatie dient dan ook bij het Beneluxhof te geschieden volgens de wet van het land waar het geding aanhangig is. Het is beter niet nog verder te gaan door voor te schrijven dat het Beneluxhof als er kwalificatie moet plaatsvinden de zaak zou moeten verwijzen naar het rechtscollege waar het geding aanhangig is, zulks opdat niet door opeenvolgende verwijzingen de procedure te ingewikkeld zou worden en te zeer zou worden vertraagd.

Het tweede lid van dit artikel beoogt de bevoegdheid van de nationale rechter in stand te houden om voorzover hij daartoe in het algemeen bevoegd is bij wetsconflicten de toepassing van vreemde wetten welke op grond van een gemeenschappelijke regel voor toepassing in aanmerking zouden komen op grond van strijd met de openbare orde achterwege te laten en daarvoor eventueel de toepassing van een nationale norm in de plaats te stellen. Er waren twee redenen om deze oplossing te kiezen : de uitschakelende werking van de openbare orde komt in logische volgorde na de oplossing van de vraag welke wet van toepassing is. Vooral echter kon in afwachting van een verdere totstandkoming van

eenvormige rechtsregels op de voornaamste rechtsgebieden thans nog niet worden gedacht aan het formuleren van een gemeenschappelijk begrip « openbare orde » dat door het Benelux-hof zou moeten worden gehanteerd.

HOOFDSTUK IV

Adviezen

Artikel 10

De eigenlijke rechtsprekende functie van het Hof wordt op nuttige wijze aangevuld met de aan de regeringen van elk der drie landen verleende bevoegdheid om het Hof te verzoeken zich bij wege van advies uit te spreken. Anders dan de rechtsprekende bevoegdheid is de adviseerende taak van het Hof niet beperkt, met dien verstande evenwel dat het steeds moet gaan om de interpretatie van een op grond van artikel 1 aangewezen rechtsregel. Het Hof zal pas advies uitbrengen nadat de regeringen der andere landen de gelegenheid hebben gehad hun standpunt kenbaar te maken. Opgemerkt moge worden dat de regeringen zich voor het inwinnen van advies rechtstreeks tot het Hof mogen wenden, zulks in tegenstelling tot hetgeen geschiedt indien hij stelling wil nemen ten opzichte van een geschil dat onder de rechtsprekende bevoegdheid van het Hof valt ; alsdan vindt tussenkomst plaats door bemiddeling van het Parket (artikel 5, lid 4).

Het doel van lid 3 is ongewenste interferentie te voorkomen tussen bij wege van advies door het Hof gegeven oordelen en rechterlijke beslissingen zowel van het Hof zelf als van nationale gerechten. Particulieren die in een proces gewikkeld zijn waarin beslist moet worden omtrent een vraag waarover advies moet worden uitgebracht, hebben het recht hun standpunt kenbaar te

maken aan het Hof, dat met zijn advies hun belangen zou kunnen schaden. Dit betekent in zekere zin een afwijking van het beginsel dat bij de adviserende taak van het Hof slechts de regeringen betrokken zijn. Om van dit recht gebruik te kunnen maken dienen de betrokken particulieren op de hoogte te zijn van het verzoek om advies. Daartoe dient aan die verzoeken een zekere bekendheid te worden gegeven door opneming van een korte samenvatting in de drie publikatiebladen. Die bekendmaking zal uiteraard beperkt moeten blijven tot een korte omschrijving van de kern van de kwestie waaromtrent advies is gevraagd.

Indien het Hof vreest dat tussenkomst in een nog niet afgesloten geding tot ongewenste gevolgen zou kunnen leiden, kan het beslissen de uitspraak van de rechter, voor wie het geding aanhangig is, af te wachten. Dit kan tot gevolg hebben dat de rechtsprekende rol van het Hof vóór zijn raadgevende taak gaat.

HOOFDSTUK V

College van Scheidsrechters

Artikel 11

Bij de opstelling van het voorontwerp voor het Verdrag betreffende de instelling van een Benelux Gerechtshof heeft de Benelux-Studiecommissie geen rekening kunnen houden met het op 3 februari 1958 te 's-Gravenhage ondertekende Verdrag tot instelling van de Benelux Economische Unie.

Hoofdstuk VII van bedoeld Verdrag handelt over de instelling van een College van Scheidsrechters, dat tot taak heeft de beslechting van geschillen die tussen de Hoge Verdragsluitende Partijen zouden kunnen rijzen met betrekking tot de toepassing van dat Verdrag en van de overeenkomsten welke betrekking hebben op de doelstellingen daarvan.

Het doel van het Beneluxhof — het bevorderen van eenheid van rechtspraak t.a.v. de toepassing van op grond van artikel 1 aangewezen gemeenschappelijke rechtsregels — houdt in dat het College van Scheidsrechters bij het toepassen van deze regels gebonden is aan de daaraan door het Beneluxhof gegeven uitleg en op grond van artikel 6, lid 1, op één lijn wordt gesteld met de nationale rechtscolleges waarvan de beslissingen niet vatbaar zijn voor een beroep krachtens nationaal recht.

HOOFDSTUK VI

Rechtspleging en gerechtskosten

Artikel 12

In het eerste lid wordt als regel gesteld, dat de werkzaamheden van het Hof onderworpen zijn aan de regels die van oudsher in acht worden genomen door de rechterlijke colleges. Daaronder zijn te verstaan bepaalde grondbeginselen die zijn vastgelegd in de wetgevingen van de drie landen en, in ruimer verband, in de rechtsstelsels van de verschillende landen van het Europese continent : de gelijkheid van partijen, het recht van hoor en wederhoor, de regels betreffende de orde der zitting, de berekening van termijnen, enz. Het spreekt vanzelf dat diezelfde beginselen ook gelden voor het optreden van het Parket bij het Hof.

Het Hof dient o.a. ook van deze beginselen uit te gaan bij het opstellen van zijn règlement op de procesvoering en bij het aanvullen van eventueel daarin geconstateerde lacunes.

De aard van de geschillen die aan het Hof worden voorgelegd rechtvaardigt de bepaling van het 3de lid, namelijk dat de procedure voor het Hof in den regel enkel schriftelijk wordt gevoerd; die bepaling bevordert ook besparing van tijd en

kosten voor partijen en haar raadslieden. In uitzonderingsgevallen kunnen mondelinge toelichtingen noodzakelijk zijn, bijvoorbeeld om enkele punten uit het dossier nader te belichten of om dieper te kunnen ingaan op de uiteenzettingen van partijen omtrent een bijzonder ingewikkeld twistpunt. Leden der balie mogen steeds als pleiter voor het Hof optreden. Met het oog op eventuele bijzondere gevallen wordt in deze bepaling echter voorts aan het Hof de bevoegdheid verleend om in een bepaalde zaak ook andere personen als pleiter toe te laten.

De wijze waarop het 4de lid het indienen van memories, waarin partijen hun standpunt nader uiteenzetten en verdedigen, en van verdere memories regelt, kenmerkt zich door een grote soepelheid ; deze wordt verkregen door aan de president de bevoegdheid toe te kennen de duur der termijnen aan te passen aan de bijzondere omstandigheden van de zaak. Het indienen van memories door partijen is facultatief ; het proces verloopt zonder preparatoire of interlocutoire beslissingen. Het Hof geeft slechts aanwijzingen.

Tegen de beslissingen van het Hof staat generlei voorziening open : noch appel, noch verzet, noch rekest-civil. Een andere regeling zou vertragsmanoeuvres in de hand kunnen werken. Deze uitsluiting is te meer gerechtvaardigd aangezien de voorgeschreven wijze van behandeling der procedure voor het Hof erop gericht is verrassingen zo veel mogelijk te voorkomen.

De opzet van het Verdrag brengt ten aanzien van de rechtskracht der beslissingen mede, dat deze, al zijn zij niet voor tenuitvoerlegging vatbaar, toch gezag van gewijsde verkrijgen, ook in die zin dat hetzelfde geschilpunt in dezelfde zaak niet nogmaals aan het Hof kan worden voorgelegd. Dit geldt uiteraard niet indien er verandering komt in de feiten waarop de gegeven oplossing moet worden toegepast. Ook kan in dezelfde zaak aan het Hof wel een nieuwe interpretatiekwestie worden voorgelegd die aanvankelijk

aan de aandacht van partijen en van de rechter was ontsnapt of voortvloeit uit een later aangevoerd middel.

Voorts kan hetzelfde vraagstuk achtereenvolgens meerdere malen aan het Hof worden voorgelegd naar aanleiding van verschillende gedingen, behoudens de bevoegdheid van de nationale rechter om in een zodanig geval van opschorting af te zien, zelfs als hij in beginsel tot opschorten verplicht is.

De regeling van het gebruik der talen moest wel enige moeilijkheden opleveren aangezien het Beneluxhof bij zijn werkzaamheden te maken krijgt met burgers uit drie landen die de beide officiële talen van het Hof niet altijd in voldoende mate zullen beheersen. Deze omstandigheid vereiste een voorzichtige oplossing.

Moeilijkheden van enige betekenis kunnen zich eigenlijk alleen voordoen ten aanzien van de pleidooien. Indien het geding geheel schriftelijk wordt gevoerd wordt de te volgen gedragslijn van het Hof door twee beginselen beheerst : ten eerste dat de processtukken en de beslissing worden gesteld in de taal die in dezelfde zaak reeds is gebezigd in het voor de nationale rechter gevoerde geding, welke taal niet noodzakelijkerwijs die van de inleidende dagvaarding behoeft te zijn ; ten tweede dat van alle processtukken een vertaling wordt gemaakt en bij het dossier gevoegd door de zorg van de aan de griffie verbonden vertaaldienst (lid 8) die de voorgeschreven vertalingen kosteloos verstrekt. Het Hof kan zich ook zelf tot die dienst wenden om zich zonodig vertalingen te verschaffen van andere stukken dan die welke deel uitmaken van de voor het Hof gevoerde procedure.

Indien gelegenheid wordt gegeven voor pleidooien geldt dezelfde algemene regel : de pleidooien en requisitoiren worden gehouden in de taal van het oorspronkelijke geding. Hier kunnen zich echter omstandigheden voordoen die

afwijking van deze regel noodzakelijk maken. Een concreet voorbeeld levert de situatie die zich zou voordoen indien tot de Belgische rechter een in het Frans gesteld verzoek wordt gericht tot het verlenen van een exequatur op een Nederlandse rechterlijke beslissing en het Beneluxhof in de zaak betrokken zou worden in verband met de toepassing van het verdrag inzake de rechterlijke bevoegdheid en de tenuitvoerlegging van vonnissen. De verzoeker, die wordt verondersteld in Nederland te wonen, zou de verdediging van zijn belangen kunnen willen toevertrouwen aan de Nederlandse advocaat die met de zaak geheel op de hoogte is. Indien het pleidooi in het Frans zou moeten worden uitgesproken, zou die partij daardoor ernstig gehandicapt zijn. Het Hof zelf zou verstoken kunnen blijven van de voorlichting van een specialist op dit gebied. Het zal de voorkeur verdienen in dat geval bij wijze van uitzondering het gebruik van de andere taal toe te staan, in het veronderstelde geval derhalve het Nederlands, mits een pleitnota met vertaling wordt overgelegd en daarna de algemene regel weer van toepassing wordt, hetgeen inhoudt dat de uitspraak in het Frans zal worden gedaan.

Artikel 13

De gedingvoerende partijen zijn niet verplicht bij te dragen in de kosten die de werkzaamheid van het Hof medebrengt. Zij zijn dan ook vrijgesteld van alle griffierechten en andere heffingen van die aard.

Deze regeling doet overigens geen afbreuk aan het beginsel dat de proceskosten door een van beide partijen moeten worden gedragen.

Daar het Hof volgens zijn statuut niet bevoegd is tot het uitspreken van enigerlei veroordeling, bleek het nodig iedere uitspraak omtrent voor het Hof gemaakte kosten te reserveren en deze op te nemen in de kosten waarover de nationale rechter

uitspraak zal moeten doen. Die rechter is ook beter in staat om te beslissen of het Hof ingeschakeld moest worden als gevolg van een door een der partijen ten onrechte ingenomen standpunt.

De kosten worden door het Hof begroot volgens het geldende tarief. Aangezien de nationale rechter op het moment dat hij uitspraak doet bekend moet zijn met het bedrag der kosten, is het noodzakelijk dat een begroting der kosten voor elk der partijen wordt opgesteld, ongeacht de uitspraak omtrent het aan het Hof voorgelegde interpretatieverzoek.

Een andere moeilijkheid vloeit voort uit de omstandigheid, dat de wetgevingen der drie landen verschillen ten aanzien van de vraag waaruit de proceskosten precies bestaan en in het bijzonder ten aanzien van de vraag of daarin ook het honorarium van de raadslieden begrepen moet worden. Het ligt voor de hand dat dit punt, ook wat betreft de instantie voor het Beneluxhof, wordt beslist door de nationale rechter overeenkomstig de regels die gelden in het land waar het geding aanhangig is.

Gezien de in artikel 14 gegeven oplossing van het financiële vraagstuk, mag geen der drie Staten enig fiscaal voordeel kunnen trekken uit de werkzaamheden van het Beneluxhof. Bovendien zou het uitstrekken van belastingheffing tot de akten die voor en door het Hof worden opge maakt het streven om te komen tot eenvormige toepassing van de krachtens artikel 1 gemeenschappelijk verklaarde rechtsregels kunnen belemmeren. De drie regeringen zien daarom af van het heffen op deze akten van indirecte belastingen, in het bijzonder van zegel- en registratierecht. Bovendien zijn de akten vrijgesteld van registratie en behoeven dus niet gevisieerd of gratis geregistreerd te worden.

HOOFDSTUK VII

Financiële bepaling

Artikel 14

Om praktische redenen hebben de regeringen voor de werking van het Hof, voor de griffie en voor de vertaalwerkzaamheden een beroep gedaan op het Secretariaat-Generaal.

Op deze wijze kan gebruik worden gemaakt van de diensten van een instelling, waarvan de begroting volgens vastgestelde regels ten laste komt van de drie Staten en voor het personeel waarvan een statuut geldt dat door het Comité van Ministers is vastgesteld.

HOOFDSTUK VIII

Slotbepalingen

Artikelen 15 en 16

Deze artikelen behoeven geen toelichting.